

SAVA

zhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5.60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljal na uredništvo lista „Save“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Save“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštne proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plaćujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjav: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Anarhija.

V Avstriji so nastale v zadnjem času kaj čudne razmere. S tem sicer nočemo nikakor trditi, da niso bile razmere v Avstriji že iz vsega početka popolnoma drugačne, kakor v drugih državah. Avstrija je že od prvega postanka nekaj posebnega v vseh svojih pojavih. Kar pa se godi zadnje čase, je povsem podobno popolni anarhiji.

Z veliko težavo smo izvojevali svoječasno občno volilno pravico, ki je predvsem preustrojila naš centralni parlament — državni zbor. Ljudstvo je dobilo s splošno volilno pravico nekoliko več prostosti, soodločevalo je lahko po svojih zastopnikih o notranji osodi države, besedo je dobilo pri določitvi davkov itd. Samoposebi umevno je moralo vsled tega napredovanja demokratizma nazadovati staro fevdalno avstrijsko gospodarstvo. Vlada ni mogla v družbi svojih mamelukov delati, kar je hotela, ozirati se je morala večalimanj tudi na želje in potrebe ljudstva, ki tvori to državo. To pa je bilo našim kratkovidnim državnikom trn v peti. Vlada se nikdar ni mogla prilagoditi tem novim razmeram in poskušala je vse, da se znebi sitnega ljudskega zastopstva, da vlada popolnoma po svoje. Ko pa je prišel na krmilo ministrski predsednik grof Stürgkh, je postalo to prizadevanje vlade intenzivnejše in posrečilo se je res, poslati ljudske zastopnike domov, odgoditi zasedanje ter si pomagati z vladanjem § 14.

Opetovano smo že dokazali, da je vladanje s § 14. v obsegu, kakor to dela grof Stürgkh, docela nezakonito in ustavolomno. Tudi § 14. ima svoje meje in vlada ga sme uporabljati le tedaj, kadar že nima več drugega pripomočka in tudi to samo za kratek čas. A kaj brigajo grofa Stürgkha ustavni zakoni, kaj določbe § 14. Iznebiti se je hotel ljudskega zastopstva, da vlada absolutistično in ker mu daje § 14. saj senco pravice, ga je porabil kot ščit, za katerim pa se skriva najbrutalnejša samovolja.

In tako smo doživeli cel kup bridkih presečenj. Protizakonito se je najelo skoro pol milijarde dolga za dobo 15 let. Izrecno dovoljuje § 14 le takozvani „viseči dolg“ na kolikor mogoče kratek rok. Paragraf naj ostane paragraf, jaz pa storim

kar jaz hočem, si misli grof Stürgkh. In ker je že posegel v žepe davkoplačevalcev, je to storil kar najbolj izdatno. Povrhu pa se je še našla kontrolna komisija državnih dolgov, ki je dala svoj blagoslov k tej očitni ustavolomnosti.

Protizakonito se je povišalo stanje letošnjih novincev. Zakon določa, da se ima to zgoditi sporazumno z ogrsko državno polovico. Tamkaj se je grofu Tiszi tudi posrečilo izsiliti zakon, ki določa povišanje novincev. Določilo pa se je povišano število rekrutov za več let, medtem ko v avstrijski državni polovici s pomočjo § 14 tega ni mogoče izvesti. Samo za eno leto se sme določiti število novincev. O kaki sporazumni skupni določitvi torej ne more biti govora. Pa kaj briga to našo vlado. Treba je novih vojakov, da gredo stražiti meje proti Jugoslovanom in bodi to povišanje še tako protizakonito, vlada se ga ne ustraši.

Da spravimo vojake čimprej na južne meje je pa treba v anektiranih deželah novih železnic. Pred aneksijo se namreč v dobi 30 let ni živ krst zmenil za Bosno. Šele po aneksiji, ko je nastalo vprašanje, kam naj pripada Herceg-Bosna, so našli Ogri in Avstrijci svojo veliko ljubezen do južnih bratov. Samoposebi umevno so Ogri prehiteli Avstrijo ter si zasigurali ves upliv v novih deželah. Avstrija sme vtakniti v bosanske železnice 400 milijonov kron v svrhu, da bo Ogrska imela od tega gospodarske koristi. Tudi tu določa zakon z dne 22. februarja 1880., da se sme vsa ona vprašanja, ki se financijelno dotikajo monarhije, rešiti le potom zakona, ki se je sklenil sporazumno v obeh delih monarhije. Treba bi torej bilo predvsem zakona, to pa tembolj, če se pomisli na velikansko svoto 400 milijonov kron, ki jih bo plačala avstrijska državna polovica za bosanske železnice. Da takega zakona na avstrijski strani ni, je očitno. S § 14. se vendar ne ustvarjajo zakoni. Pa tudi to ne briga naše vlade. Saj sedaj ni parlamanta, ki bi eventualno lahko poklical na odgovor ministre, ki tako očitno kršijo ustavo. Ko pa se zopet sestane državni zbor, bo tok časa že davno odnesel v morje pozabljivostl storjeno protizakonitost.

Dosedaj je vsak državljan svobodno lahko potoval v inozemstvo. Če mu Avstrija ni dala zasluska, je šel v tujino, v Ameriko, na Vestfalsko, da si tam prisluži par kronic, s katerimi se je ponavadi vsak izseljenec vrnil, da si s temi v tujini pridobljenimi kronicami olajša življenje na domači grudi. Vzemimo le Gališko. Izseljevanje je tamkaj naravnost pogoj. Vrnivši se gališki kmet poplača z v Ameriki prisluženimi novci svoje dolgove ter kupi od graščakov posesiva. Skoro polovica galiških kmetov si je pomagalo na tak način. Enako je tudi pri nas na Kranjskem. Nebroj posestev si je pomagalo z ameriškim denarjem. To je bilo dosedaj. Odslej pa tega ne bo več. Šele po odsluženih vojaških letih se bo smel avstrijski državljan izseliti, torej v dobi, ko je že prestar, da si poišče drugod boljši kosček kruha. Avstrijska vlada se tudi v tem slučaju ni ravnalo po zakonu, ki jamči vsakemu državljanu popolno osebno svobodo. Izdala je tajno odredbo, ki odpravlja osebno prostost na ta način, da zabranjuje vsakemu do štiriintridesetega leta iti v tujino s trebuhom za kruhom. Vojakov nam je treba, vedno več vojakov, ki bodo z ekserciranjem strahovali požrešne Srbe, ki komaj čakajo, da bi si prisvojili kos Avstrije! Kakor da bi ne imeli drugih skrbi! Zato prepoved izseljevanja. Povrhu tega pa smo sklenili tudi še z parobrodno družbo Austro-Americana pogodbo, da ji preskrbimo gotov del avstrijskih izseljencev. To pogodbo je treba izpolnjevati in zato ostrejša zapoved izseljevanja na severu države, da se izseljence nekako prisili, voziti se daljšo pot čez Trst.

Na Češkem vlada neomejeno komisariat. Vlada je s starim izgovorom, da si drugače ne more pomagati, odpravila ustavo in nastavila vladno komisijo. Protizakonito je to, a vlada se ne zmeni za take malenkosti.

Dne 15. maja poteče provizorni poslovnik za državni zbor, ki si ga more edinole parlament sam ustvariti. Socijalni demokrati so zahtevali od predsednika Silvestra, da izposluje pri vladi sklicanje ljudskega zastopstva, da si le-to podaljša ta provizorni poslovnik, ker so brez tega vsaki najmanjši obstrukciji odprta vrata na stežaj. A tudi

PODLISTEK.

—o.—k.:

Na morskem bregu.

Dalje.

Pogleda me nekoliko postrani in v pogledu lepe gospe je vendar nekaj, kar noče zanikati moje želje. Vesel ji ponudim roko in z lahkoživo mislijo v srcu grem poleg nje. Tudi ona se mi zazdi odkritosrčnejša. Ne, njeno oko ni več tisto mrzlo, omililo se je in enako je onemu gazeli. In — zazre se v daljavo

„Naj bo, gospod! Samo pod pogojem, da nikdar ne izrabljate znanstva z menoj, da nikdar ne povprašujete po meni in nikdar ne zasledujete mojih poti. Ali mi obljubite, kot obljubi kavalir?“ Kako naj se človek protivi besedam, ki so skrivnostne kot pesem v zgubljenem upu in mile, kot bol razočaranega srca, ki ne zna sovražiti. In pritrdim ji z moško besedo:

„Obljubujem, da nikdar ne bom poskušal sneti vaše krinke in to zato ne, ker sem prepričan, da ste ženska, ki čuti pošteno. Hvala vam, iskrena hvala, da smem preživeti par trenutkov v vaši družbi. Zanesite se na mojo uslišano željo, ki ne vsebuje nič zakulisnega.“

„Razveselile so me vaše priproste in moške besede. In, se res lahko zanašam na vašo besedo?“

„Gotovo, gospodična! Preveč nezaupljivi se mi zdite.“

„Da, priznam! — Menda ste pozabili, da se vidiva prvikrat.“

Spogledava se in v njenem očesu je nezaupljivost, ki bi rada zginila in se nadomestila z udanim zaupanjem.

* * *

Ko sediva pri kozarcu vročerkvnega vina, mi zabloudi v glavo čudna misel. Predrznata je in sladka. Da bi smel poljubiti te roke, to čelo vzljubiti ta ustna, bi dal vse, prav vse, pa magari mir celega svojega življenja. Pogovor nama postaja živahnejši. Pri drugi steklenici se ona že ljubko smehlja in beli zobje se ji v luči blesketajo. Tiste njene mrzle oči so se ogrele in oledeneli odsev njenega pogleda se je otajal v rujni kapljici. In — lepa gospa je moja prva ljubezen in daroval bi vsako žrtev, da smem dihniti željo na njena kipeča, ozko zarezana usta. Želja, velika si in raditega že si hrepenja vredna In — zakaj si prišla ravno ti in prekrižala mojo samotno pot na dolgi ulici? Naj bo, če je moralo biti. Mora pa biti še več, vzljubiti te hočem, kot ljubi oni, ki ljubi prvič. Presladka, prva ljubezen! Človek ima željo, ki je želja obeh in ustna se ne upajo ziniti one besede. Ti pa, gospa lepa, si hrepenenja, magari poželenja vredna. Veš, položil bi svojo trudno glavo na tvoja prsa in ti pogledal globoko

v oko. Zasanjal bi, da sem nekje daleč in le ti poleg mene, drugače pa sama tihota in samota

Ona opazi moje misli, katere je izgovorilo oko bolje kot vsaka, še tako nežna beseda. Tudi njen pogled se omegli, v lice ji prisanja opojna rdečica in ž njo želja. Trepetaje primem njeno tresočo se ročico. Le trenutek čutim, da se brani in nato se udano nasmeje. Tisti smeh, ki privoli, tisti smeh, ki v svoji nezmožnosti postane sladko žalosten. Poznate ga, tisti smeh, ko človek samemu sebi očita: „Odrekel bi, a ne morem!“ Ti pa, o gospa, zakaj si bila takrat preslaba, zakaj me nisi pahnila od sebe in me s strogim pogledom zavrnila? Zato te misel ne more pozabiti in zato zahrepenim v večerih spominov po tebi, a hrepenim zastonj. Iščem te, a kako naj najdem dragocen kamen, katerega sem zgubil v prahu velikomestnih zidov. Sam ne vem, zakaj morajo biti drobrote mojega življenja le kratki slučaji Nežno poljubim njeno belo ročico in hvaležen je njen pogled.

„Jaz te ljubim, bolj te ljubim, kot svoje življenje. Reči in zaukaži! Tvoje žametasto oko je moja poguba in hvaležen sem ti zanj.“ Ona pa upre svoje oko v stran in mi z vzdihom zašepče:

„Pojdiva!“ Tesno drug ob drugem stopiva na ulico. Kot spomladanski žarki, ki prebude poljan, tako se prelirajo misli njenih in mojih pogledov. Želja ni več želja, postala je že upanje.

za to se ne zmeni grof Stürgkh. S § 14. hoče izvesti nov državnozborski poslovnik ter tako po-
teptati pravice parlamenta.

Ustavolomstvo torej na vseh koncih in krajih. Teptanje državnih osnovnih zakonov po vladi sami je na dnevnem redu in žalibog se najdejo tudi še poslanci, ki vidijo v tem edino rešitev Avstrije. Avstrijsko ljudstvo še ni zrelo, da bi sodelovalo pri zakonodaji, da bi si ustvarjalo samo svojo usodo. Tako zatrjujejo venomer ti črnožolti patrijotje, a pri tem niti ne mislijo, kako ravno s tem govoritvenjem diskreditirajo Avstrijo pred ostalim svetom. Država, ki nima samostojno mislečih državljanov, je kaj smešna velesila In prav nič čuda ni, da nas gledajo na vseh straneh postrani.

Vse te zakonolomnosti pa se vrše v soglasju z ministri, ki so prisegli, da bodo spoštovali zakone. A vsi skupaj so pozabili na prisego in vlada počenja, kar se ji poljubi. Izključeno je ljudstvo od zakonodaje in parlament se je poslal do jeseni na počitnice. V tem dolgem medvladju pa si vlada profiustavno dovoljuje nova posojila in nove rekrute ter se niti ne zmeni za to, kar bi mogla najskrbneje čuvati in negovati.

V avstrijski notranji politiki so torej nastale kaj čudne razmere. To ni več smoteno in pre-mišljeno vladanje v dobrobit države in njenih prebivalcev, ampak brezciljno tavanje od tega do onega, brezmiselni poizkus podaljšati si na ta ali oni način življenje. Jasno pa je, da se mora s takim počenjanjem zanesti v vso upravo — anarhizem.

O razvoju naše industrije in trgovine.

Slovenci smo mal narodič in glede svoje gospodarske stopnje se danes gotovo še ne moremo meriti niti s svojimi brati Čehi, ki so za nekaj desetletij gospodarske osamosvojitve starejši nego mi, toliko manj seveda s svojimi sosedi Nemci in z drugimi velikimi industrijskimi narodi.

Pri naši gospodarski bilanci je sleherni domače podjetje velike važnosti in uvaževanja vredna postavka. Kakor je za vsakega začetnika prospeh počasen in težak, tako je z nami Slovenci na gospodarskem polju. Vendar pa smemo kljub težkim udarcem in izgubam na gospodarskem polju, ki so se pripetile zadnja leta, upati, da si končno priborimo v tem oziru vsaj upoštevanja vredno pozicijo v vrsti drugih narodov. Saj smo skromen, zdrav in štedljiv narod, katera svojstva so za prospeh v gospodarskem življenju neprecenljivega pomena ter vrednosti in lega naših dežel je za razvoj trgovine in industrije z ozirom na tržaški emporij kot izhodišče zelo ugodna. Kakor omenjeno imeli smo v zadnjih letih na gospodarskem polju dokaj žalostnih zgledov, kam pripelje nesmoteno in prenašlo gospodarjenje. Sleherni narodnočuteči Slovenec jih bo gotovo obžaloval in se ravnal kot gospodar po naukih, ki so nam jih te nesreče zapustile in začrtale. Pri naših klerikalcih tega obžalovanja v njih lastno škodo ni mnogo najti; sleherni gospodarski neuspeh proglašajo za eminentno narodnonapredno blamažo in skušajo iz gospodarske izgube kovati kapital za svojo stranko, prav kakor da bi sami ne bili bogatejši na sličnih neuspehih.

Mi Slovenci se nahajamo v gosdodarskem oziru šele v povojih. Precej razvito in dobro napredujoče je pri nas hranilništvo in to na srečo naroda, ker mu ravno to dejstvo daje možnost k nadaljni osamosvojitvi v industriji in trgovini. Treba je tedaj samo z opreznimi počasnimi koraki naprej, ne prehitovati in pri snovanju podjetij si ne delati iluzij, kajti ravno slednje so bile skoro v vseh slučajih glavna krivda naših gospodarskih nesreč. Tekmovanje z brezumno hitrostjo v gospodarskem življenju in pri gospodarski emancipaciji gotovo ni na mestu, kajti to je zgradba, ki potrebuje realnih temeljev in ki ne služi samo eni generaciji, marveč, ki narodu jamči obstoj za vedno. Z gospodarsko zaostalostjo naroda se ne da in ne sme nikakor opravičevati prehitrega nesmotrenega napredovanja. To sicer nudi v kratkih letih imponujoč pogled, je pa kakor mogočen objekt poln nedostatkov in zidan na pesek. Bolje, da nam zraste v eni generaciji primerno narodovo premoženje, kakor da v nekaj letih dosežemo navidezne velikanske uspehe, ki v slučaju krize vsak hip prete z zrušitvijo, zvezano z neprimer-nimi izgubami.

Drugi vsega uvaževanja vreden nauk, ki so nam ga zapustile in potrdile zadnje gospodarske katastrofe je ta, da „le čevlje sodi naj kopitar“. Nikar študirati jus ali teologijo pa se posvetiti industriji in trgovini, kajti to je dvojno zgrešen poklic. Res je, da nam strahovito manjka strokovnih šol — kriva temu je mačeha, naša vlada — ampak teh nam ne nadomeste univerze in bogoslovnice, to je poskus zaman. Kdor čuti poklic za gospodarske panoge, naj prične s skromnimi strokovnimi šolami, ki jih imamo Slovenci na razpolago in naj išče v tujini nadaljne izobrazbe in ko je enkrat dosegel to v teoriji, naj se nikar takoj ne etablira, naj nikar ne sanjari o „Bombengeschäftih“, ampak uči naj se praktično naprej in opazuje naj napredovanje drugih narodov. Tudi med industrijalnimi narodi posameznik polagoma koraka naprej, čeprav nudi pogled na celokupnost večjo sliko, kar je povsem jasno, ker obstoja iz ogromnega števila različnih, primerno majhnih moči. Zrel mož z vsemi potrebnimi skušnjami, katere pa morajo biti pridobljene v gospodarskem življenju in ne pred eksaminatorji, naj posveti svoje moči v to, da povzdigne domovino v očeh tuje konkurence na domačih tleh. Gospodarski neuspeh bo pri njem skoro izključen. Še neko dejstvo moramo odkrito priznati, če si hočemo koristiti. Voditelji v katastrofe zašli gospodarskih inštitucij so prav pogosto več ali manj zanemarljivi svoje dolžnosti. V tem oziru mora veljati: Nepristano in neutrudljivo delo od zore do mraka. Pa čim višja socialna stopnja, tem intenzivnejšega dela treba, da se zavzeto mesto obdrži in da ne pride do katastrofe radi „prevelikega zaupanja drugim“, radi „komodnega življenja“ ali pa vsled „rodbinskih razmer“. Kakor se po hišnem gospodarju morajo ravnati vsi drugi, tako se morajo tudi po vodju podjetja ravnati nastavljenici. Le ne neuspeha iskati pri podrejenih osebah, kajti v njihovih napakah se le zrcalijo napake vodje samega. V tem oziru treba trde a preišljene roke. Vodja mora biti univerzalni ženij, nepristano mora računati in ustvarjati in kakor pravi Nemec „grübeln“. To je sicer bolj lastnost samouka kakor pa akademika,

toda, kdor se posveti eni ali drugi gospodarski panogi iz veselja in ljubezni do nje, se bo v tako delo prav kmalu docela vživel.

Za sleherni gospodarsko podjetje je treba dobrega temelja, ki ga moreta dokazati samo papir in svinčnik. Nikar računati z morebitnostmi, ker te varajo vedno. Za naš narod niso vratolomne špekulacije, ker smo premajhni; naš spas je edino v strogem izvajanju reka „kamen do kamna palača“. Ko je temelj položen — ta pa mora biti zasnovan le v takem obsegu, da nameravana zgradba ne bo šla čez naše moči — potem krepko na delo, toda z vso vstrajnostjo. Ljudje, ki imajo pogum samo tedaj, če podjetje dobro uspeva, niso za vodilna mesta. Nikar pa delati čez svoje moči in sleherni tuj vinar dvakrat varneje naložiti in bolj čuvati nego svojega.

V gospodarskih zadevah je časnikarska polemika često neumestna, ker more stvari samo škodovati in nikakor ne koristiti. Iz izgube družega se ne sme v nobenem slučaju kovati dobička za svojo politično stranko, kajti narodno gospodarstvo je last celega naroda, in če se ljudstvo radi slabih gospodarskih razmer izseljuje, ne bomo vprašali, kateri politični stranki je pripadalo doma. Naša dolžnost je, da skušamo razmere izboljšati, tako da bo delavec našel existenco doma, kajti zunaj je za gospodarstvo in za narod izgubljena moč. Če pa že semintja ločimo podjetja v strankarska — kar sicer absolutno ni prav, dasitudi se temu često ne moremo ogniti — tedaj sčv slučaju nesreč in neuspehov, in naj je bil vzrok potem ta ali oni, ne sme pisati s škodoželjnostjo, marveč z dobrohotnim namenom narodu pokazati in predočiti mu napake, ki so bile poguba podjetju. Sleherni gospodar bo od tega imel dobiček, kajti kdor je vesten gospodar, se v takih slučajih nehote vpraša, če ni v njegovem gospodarstvu v večji ali manjši meri najti ravno takih napak, in ukrenil bo potrebno, da se pravočasno zboljšajo in popravijo. Tuja nesreča mu bo svarilen vzgled. Tako stvarno poročilo o gospodarskih katastrofah more torej koristiti, vsako drugo zavijanje in zbadanje pa absolutno škoduje. O gospodarskih nesrečah naj se javno piše enkrat, potem naj se taka rana zaveže za vedno. Neodpušljiv greh pa je v takem slučaju brezplodne časnikarske polemike, ki služijo zgolj umazaniam namenom. Mesto da bi vzgledi koristili, nam njih posledice samo škodujejo. Gospodarsko življenje naroda je sila občutljiv organizem in vsako majhno rano čuti sleherni ud, če ne takoj, gotovo sčasoma. Konec.

POLITIČNI PREGLED.

Cesar Fran Josip bolan.

Minole dni je naš sivi vladar nekoliko obolel za vnetjem desnega pljučnega krila. Vzlic boleznj dela vladar v svoji kabinetni pisarni ter sprejema celo avdijence. Po zatrdilu dvornih krogov ni nikake nevarnosti in se stanje cesarjevo od dne do dne boljša. Baje se je cesar že več časa počutil bolnega, a vlada grofa Stürgkha je po starem avstrijskem sistemu stvar zamolčala. Da se na tak način javnost le vznemirja, ne gre našim modrim državnikom v glavo.

Izlet v Egipt.

Popotni in zgodovinsko-kulturni utisi.
Dalje.

Skozi orjaški 26 m visoki portal dospeš v ogromne notranje prostore, ki jih požrtvovalno vlada neprestano popravlja in olepšuje. V notranjosti se nahajajoči livaki so obokani z mogočnimi, visokimi kupolami, v postranskih prostorih so učilnice za štiri muslimanske pravoverne ločine. Desno od najsve-tejšega vodijo z zlatimi in srebrnimi vložki opremljena vrata k mavzoleju sultanovem, nad katerim se dviguje nad 50 m visoka kupola. Posebno impo-zanten je južni minaret po svoji višočini (81 1/2 m) prvi v Kajiri.

Proti temu krasu ne vzbuja posebne pozornosti že na „gradu“ dvigajoča se džamija Mohamed Alija, znanega ustanovitelja sedaj „vladajoče“ rodbine, ki jo je sezidal po njegovem nalogu grški arhitekt Jusuf Bošna, vsled česar prevladuje bizan-tinski vpliv. Čudovito lep je le pogled nanjo iz daljine in bliščeča bela barva njene zunanosti izvirajoče od tega, ker so stebri in namet iz belega alabastra, vsled česar se tudi zove alabastrova džamija.

Mnogo zanimivejša je citadela, delo slavnega Saladina (12. stoletje), dasi so od nje samo še žalostni ostanki razpadajočega ozidja na vzhodu in par stolpov v notranjosti. Tudi par zastarelih topov je še videti. Nekdanja nepremagljiva trdnjava nima v dobi daleko nosečih topov nobenega pomena in že l. 1805. je Mohamed Ali namestivši baterijo na

Najini koraki iščejo samote. Stopiva v park. Tistih parkov nisem ljubil nikdar. Vedno sem se zdel enak zaprtemu ptiču, kateremu so dali v kletko zeleno vejico. Tiste umetne gredice, tisto zadušeno zelenje trave — vse je le odmev, ki se je prikradel iz daljne narave med sivo zidovje in v njem nekje obtičal. A danes? Še vesel sem, da imam nekaj, kar spominja na naravo; pusto zidovje itak ne pojmi čustva, ki v polnem razkrili svoja peruta le na prostih livadah; tam pa pohiti od cvetke do cvetke in jim zašepeče skrivnost, da tudi one pokimajo z glavicami in zarde v svoje obrazke.

Ko jo poljubim, tiho vzdihne. Zazre se v tla in nekaj premišljuje. Tiho stojim pred njo in nočem motiti njenih misli. Naenkrat me žareče pogleda in se tesneje oprime moje roke.

„Najina pota se morajo ločiti in iti v ravno nasprotno smeri. Za vedno . . .“

„Za vedno?“, jo začudeno vprašam in tiho mi prikima. Glava ji obleži na prsih. Pobožam ji čelo in ona pogladi mojo roko. Spogledava se in njen pogled hoče govoriti.

„Oboževanka moja!“

„Prijatelj; več, kot prijatelj! Samo še enkrat in potem zagotovo nikdar več. Jutri — da jutri, proti večeru se dobiva v kavarni D. In zdaj? Z Bogom za enkrat. Pusti me, da grem sama, a jutri — zagotovo?!“

„Zagotovo, lahko noč!“

Poda mi roko in zgine v poltemno ulico. Le

trenutek vidim še njeno senco in potem sva sama, jaz in sladak občutek, enak zmagi. V bližini zabučí avtomobil in potihne v daljavi.

* * *

Kavarna boljše vrste. Sedim pri oknu in nervozno kadim cigareto. Že od ranega jutra pa do večerne meglice me je spreletavala misel nanjo in me mučil dvom. Mogoče se premisli mogoče je bilo vse le izbruh trenutnih čustev, trenutne želje. Človek s trenutkom zahrepeni po nečem, se premaga s preišljevanjem in se hrepene-nju posmeje. Njeno oko je prehitro zgubilo ledeni sijaj in prehitro se ji je uživila misel name. Kot slama, katero zapalijo; ozek plamen švigne proti nebu, ki zaduši samega sebe v lastnem, gostem dimu.

Mimo okna švigajo obrisi ljudi, Veliki, majhni in srednji hite dalje, se srečavajo, se spogledajo tuje in odhite naprej. Pred kavarno se pripelje dvoprežni voz. Iz njega stopi okusno oblečena dama. Pogledam natančneje. V prsih začutim, kako se je odvalilo nekaj težkega, enakomernost se je vtihotapila vanje in nji je sledil sladak in nekaj nedoločnega pričakujoč občutek. Skočim hitro proti vratom. Ona se pa obrne še enkrat in kočijažu nekaj naroči. Dostojno se ji prikloni, skoči na kozla in odpelje svoja dva vranca. Tiho se odpro steklena vrata in ona vstopi. Opazi me, mi ponudi roko, katero hočem poljubiti. Pravočasno jo odmakne in me ogovori:

Dalje.

Delegacije.

Dne 28. t. m. se sestaneta delegaciji, tokrat v Budimpešti. Ves program se suče samo okrog vojske in mornarice. Pred vsem je treba izboljšati artilerijo in naročiti nove topove in havbice. Treba je izpopolniti tudi trdnjavsko artilerijo. Treba je preustroiti tehnične čete, izpopolniti zrakoplovstvo. Konjenica mora dobiti več strojnih pušk. Tudi število konjeniških oddelkov se mora pomnožiti. Častniki so preslabo plačani. Vojna mornarica potrebuje sama okroglo 400 milijonov. Otvoril bo delegacije vsled cesarjeve bolezni prestolonaslednik Franc Ferdinand. Delegacijski mandat odložiha bržčas poslanca Baljak in Laginja in prideta na njih mesti Trešić-Pavičić in Spinčić. Mladočehi bodo v delegacijah najbrže glasovali za skupni proračun. Pri tej priliki bodo govorili tudi o brezustavnosti v Avstriji. Češki agrarci in narodni socialci pa bodo v delegacijah grofa Stürgkha energično napadli in glasovali proti izdatkom, ki so zvezani s povišanjem rekrutnega kontingenta. Poslanec Masaryk priporoča češkim strankam, da naj preneso obstrukcijo tudi v delegacije, ker se da z dolgimi govori v odsekih in v plenumu, z dolgimi interpelacijami, predlogi na odgoditev in podobnim delegacijsko zasedanje močno zavleči. Z obstrukcijo v delegaciji bi se notranjepolitični položaj močno poslabšal. Treba bo potem brez-pogojno rešitve, in končno bo prišla vlada, ki bo imela več zmožnosti in volje, rešiti češko in državno krizo. Boj do zadnjega, ali pa kapitulacija pred sistemom na celi črti.

Nov finančni minister.

V kratkem bo imenovan vodja finančnega ministrstva baron Engel za finančnega ministra. Njegov dosedanji proračunski referat bo baje prevzel ravnatelj državnih železnic na Dunaju dvorni svetnik Kolisko, ki bo imenovan za sekcijskega šefa.

Gališki deželni maršal.

Kot naslednika grofa Goluchowskega prideta baje v poštef grof Niezabitowski in grof Pininski.

Srbski konkordat.

Pogajanja med Srbijo in Vatikanom glede konkordata še nišo končane, pač pa so stopila v oficijalen štadij. Avstrija pa zahteva še vedno, da ji ostanejo njeni privilegiji neskrajšani. Vzlic temu pa bo srbski konkordat v najbližjih dneh podpisan. Vprašanje liturgije ostane odprto. Srbija bo nastavila največ duhovnikov iz Dalmacije in imenovala za nadškofa nekega dalmatinskega prelata.

Obisk angleške vojne eskadre.

Začetkom maja obišče angleška vojna eskadra, obstoječa iz 9 velikih vojnih ladij in več manjših avstrijska pristanišča Trst, Pulj in Reko. Avstrijska vojna eskadra vrne obisk dne 22. maja na Malti.

San Giuliano v Opatiji.

Pri konferencah, ki sta jih imela naš zunanji minister grof Berchtold z italijanskim zunanjim ministrom San Giulianom minoli teden v Opatiji, se je šlo v prvi vrsti radi Albanije. Oba ministra sta dogovorila taktiko, ki bi ne segala v medsebojne interesne sfere. Čisto gotovo pa je, da je bil predmet teh konferenc tudi položaj Italijanov v naši državi in tu bo treba biti zelo opreznim, da se naposled ne skuha kaj v prid Italijanov na hrbtu Jugoslovanov.

citadelo ovladajočih višinah Gebel Giyuši prisilil turškega poveljnika k predaji.

Življenje pa ni zamrlo v častitljivi starini. Neprenehoma stoji v njej angleška straža, rdeče bluže oficirjev in vojakov švigajo po njej in okoli, kjer so nameščene tudi kasarne za angleško neznatno in vendar vsemogočno posadko.

Da, ti Angleži! Vse je resnično, kar se jim očita, njihova nezvestoba, prevarljivost, hinavska morala in vendar — moj poklon gospodje!

Brez stalne vojske s par tisoči milice obvladajo celo petino sveta. Ni toliko denarna moč, kolikor izredna diplomatična premetenost, prilagodenje razmeram in posebno absolutno nevtikanje v privatne razmere, šege in običaje, mnogokrat tudi obsežna avtonomija, ki so jo dali osvojenim in koloniziranim zemljam so činjenice svetovnega vladarstva Velike Britanije.

Pomisliti je samo na Bure. Narod, ki je celi 2 leti branil svojo domovino pred mnogo močnejšim sovražnikom se čuti danes čisto srečnega pod angleškim „jarmom“. In značilno je že svobodoljubje teh potomcev holandskih kmetov, da so bili o priliki zadnje rudarske stavke najboljši policisti in brutalni posredovalci za blagor in srečo sedanjih gospodarjev svojih, angleških kapitalistov. Višek politične spretnosti v 10 letih doseči tako izpremembo!

Dalje.

Vojna med Zedinjenimi državami in Mehiko.

Konflikt med Zedinjenimi državami in Mehiko se je skrajno poostiril in minule dni se je oficijelno napovedala vojna. Neposredni vzrok je ta, da je neka ameriška barka pristala v mehikanskem pristanišču Tampico, da se založi z gazolinom. Mehikanci so, misleč, da imajo ameriški mornarji sovražen namen, vso posadko zaprli, a jo takoj, ko se je spoznala pomota, tudi izpustili. V zadostženje so zahtevale Zedinjene države, da pozdravi Mehika s streli iz topov ameriško zastavo. Predsednik Huerta je v to privolil s pogojem, da odgovore na mehikanske strele tudi topovi iz ameriške ladje. V odgovor na to so Zedinjene države mobilizirale mornarnarico in odplule proti Mehiki, ter so se sovražnosti že pričele. Ameriško vojno brodogoj je pred Veracruzom izkrcalo moštvo, ki je po hudem boju zasedlo mesto. Mehikanske čete so Veracruz zapustile. Branile so se nekaj časa s svojo artilerijo. Mehikanci so izkrcanje mirno gledali, ko pa je bilo vojaštvo na kopnem, so pričeli vojaštvo obstreljavati s topovi. Protigenj križarke „Praire“ je pregnal Mehikance iz njih pozicij. Zasedli so še ostale carinske pozicije in del mesta. Na ulicah se je vnel kratek boj, ki pa ni zahteval nikakih žrtev. Pred Veracruzom je usidrana ameriška flotila, obstoječa iz 5 velikih bojnih ladij pod poveljništvom kontreadmirala Badgerja. Huerta je dal položiti v pristanišču Tampico mine. Odredil je, da se razdere železniška proga med Veracruzom in Mehiko. Huerta razglaša, da prepusti nadaljni razvoj dogodkov orožju. V Mehiki vlada mir. Inozemci beže. Revolucionarji so sklenili, da ostanejo zaenkrat nevtralni, če bi pa Zedinjene države resno nastopile proti Mehiki, se bodo vstaji združili s Huerto. V Zedinjenih državah ni opazati nobenega navdušenja za vojno z Mehiko. Razpoloženja v Zedinjenih državah ni mogoče primerjati z navdušenjem, ki je vladalo, ko je izbruhnila vojna s Španijo, nasprotno je opazati v širokih masah celo živahno gibanje proti vojni.

Narodno-gospodarstvo.

Tržne cene

na tedenski semenj v Kranju, dne 20. aprila 1914

Pšenica	100 kg	K	24.—
Rž	"	"	20.—
Ječmen	"	"	17.—
Oves	"	"	18.—
Koruza rdeča	"	"	20.—
Koruza rumena	"	"	18.—
Koruza nova	"	"	16.—
Ajda	"	"	22.—
Proso	"	"	20.—
Deteljno seme	"	"	160.—
Fižol ribničan	"	"	30.—
Fižol koks	"	"	32.—
Fižol mandolan	"	"	28.—
Leča	"	"	20.—
Pšeno	"	"	30.—
Ješprenj	"	"	28.—
Krompir	"	"	4.—
Mleko 1 l	"	"	—20
Surovo maslo 1 kg	"	"	3.50
Maslo	"	"	3.—
Govedina I.	"	"	1.68
Govedina II.	"	"	1.60
Teletna I.	"	"	2.—
Teletn all.	"	"	1.80
Svinjina I.	"	"	2.—
Svinjina II.	"	"	1.80
Prekajena svinjina I. 1 kg	"	"	2.20
Prekajena svinjina II. 1 "	"	"	2.—
Slanina I.	"	"	2.—
Slanina II.	"	"	1.70
Jajca 9 kom.	"	"	—80

Na tedenski semenj v Kranju, dne 20. aprila 1914 se je prignalo: 95 glav domače goved, 0 glav bosanske goved, 0 glav hrvaške goved, 6 teleta, 35 prešičev, 0 ovac. — Od prignane živine je bilo za mesarja: 40 glav domače goved, 0 glav bosanske goved, 4 prešičev. — Cena od 1 kg žive teže 88 v za pitane vole, 80—82 v za srednje pitane vole, 76—78 v za nič pitane vole, 0 v za bosansko (hrvaško) goved, K 1.— za teleta, K 1.18 za prešiče pitane, K 2.80 za male prešiče.

DOPISI.

Novice iz Rateč.

Dne 28. marca smo opazili prve lastovice. Bilo jih je še malo; čutile so gotovo, da še ni začetka prave spomladi v kranjski Sibiriji in res — od takrat je še trikrat padel sneg. Prva kukavica nam je pa zapela 22. aprila. Živahno povpraševanje po stanovanjih obeta za časa letoviške sezone mnogo tujcev. Saj je pa tudi kraj kaj primeren za letovišče.

V noči od vel. petka na soboto so v kmetijskem društvu imeli tatu. Pravzaprav so bili trije; eden je stražil ob cesti, drugi je raz okno spravljal posodo, ki je bila po njem razpostavljena, tretji je pa steklo okna ubil, okno odprl in zlezel

v prodajalno, kjer je izpraznil predal in skodelico za denar ter pobral kar je našel t. j. kakih 5 kron in nekaj poštnih znamk. Ko so bili prepadeni, so pustili v slovo 1 dleto in švedske užigalice. Storičev še nimajo.

Naša požarna brambapeša. Tekom enega leta je baje izstopilo 10 članov. Kot vzrok se navaja 1. da nek ponesrečen član ne dobi iz dežel. gasil. sklada nobene podpore, za katero je bila prošnja uložena menda že junija m. l. in 2. ker tudi društvo ni dobilo letos nikake podpore, navzlic, da je odbor sklenil v svoji seji pristop k novi in izstop iz stare Zveze — samo zaradi korita —.

V narodnem oziru se Rateče dobro drže. Povsod vidiš samo slovenske napise. Po zaslugi c. kr. gozdnega oskrbnništva imamo pa dva trda Nemca kot gozdarja, drugače ni v celi šrenji nobenega tujerodca.

Občinski lov, v katerem je mnogo divjih koz, petelinov i. t. d. je vzel za petletno dobo v najem c. kr. gozdni erar za letnih K 200 (preje K 600,) katerega bode zopet obdal skupno s svojim lovom v tretje roke.

Župančičev pevski zbor vrlo napreduje. Zdaj šteje 17 moških glasov.

Železnike. Težko je najti širom Slovenije občine, v kateri bi vladale tako žalosne razmere kakor vladajo sedaj pod klerikalnim gospodstvom v našem prijaznem trgu. Dokler so občini načelovali zavedni, izobraženi in človekoljubni možje, bilo je življenje prijetno, vsaj so se tržani medsebojno spoštovali in vladala je med njimi najlepša sloga. Odkar pa je prišel na krmilo klerikalni občinski odbor, pa je zavladalo med tržani sovraštvo, ki občutno škoduje splošnemu napredku. Obrtnike, posebno napredne, se preganja na vse mogoče načine in v klerikalnem taboru vlada naravnost huronsko veselje, če se zada naprednemu obrtniku kak občuten udarec. Občini načeluje župan, ki bi ne bil mogoč niti v kaki gorski občini, ne pa da stoji na čelu take občine kakor je trg Železnike. Sploh pa pravzaprav mož temu ni kriv, temveč tisti nevedneži, ki so ga izvolili. Tudi nima bogve kaj govoriti, ker glavno besedo ima le vedno občinski tajnik, če ga smemo tako imenovati. V tem mladeniču se zrcali grozna domišljavost, naduta učenost in brezmejna škodoželjnost. Koliko pa ta mladič spada na mesto občinskega tajnika, dokaže najnovejši ukaz glede zapiranja gostiln v našem trgu. Vsi gostilničarji smo dobili ukaz, da moramo svoje gostilne brez izjeme zapirati ob 10. uri zvečer. Da pa je stvar še lepša, se je ta ukaz v nedeljo mogočno razglasil pred cerkvijo. Tako se glasi najnovejši ferman našega županstva, katerega je podkresal sam gospod oče župan. Radovedni pa smo sedaj, kaj poreče k temu slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Kranju? Po obstoječih postavnih določbah spada določitev policijske ure za gostilne v delokrog politične okrajne oblasti, ne pa v delokrog županstev. Naš župan je tedaj s to naredbo prekoračil svoj delokrog in s tem jasno dokazal, da ne spada na odgovorno župansko mesto, ker mu niso znane niti najprimitivnejše postavne določbe, za katere bi kmalu vedel vsak vaški pastir. Svetujemo politični oblasti, da našega župana prav pošteno prime za ušesa in ga nauči: „Da le čevlje sodi naj kopitar.“

Kako je lep vojaški stan . . .

45 let in 9 mesecev za prekrokano noč.

Iz Celovca prihajajo vesti o dohodku, ki se je odigral pri našem domačem pešpolku št. 17., ki je tako žalosten in v svojih posledicah tako dalekosežen, da ga normalni civilist pri vsem trudu niti pojmiti ne more.

O tem dogodku se piše „Zarji“ iz Celovca: Kakor znano, so tu nastanjeni trije bataljoni 17. pešpolka, čigar 6. stotniji zapoveduje stotnik, ki je že davno zaslužil modro polo.

Nekega dne se je prijavilo več mož 6. stotnije k raportu s prošnjo za dopust čez mirozov (čez 9. zvečer). Kdor le količjak pozna razmere, ta ve, da so take prošnje na dnevnem redu in da jih uvidevni poveljniki po možnosti in razmeram primerno tudi uvažujejo. Ali je bila v tem slučaju prošnja vojakov opravičena ali ne, tega ne preiskujemo — stotnik jo je kratkomalo odbil, po svoji stari navadi seveda primerno okinčano z dehtičimi cvetkami, ki jih pozna le vojaška terminologija. Predloženih dopustnih dovolil stotnik ni podpisal, temveč jih je raztrgal.

Nesreča pa je hotela, da je baš tisti večer izostalo več mož 6. stotnije preko 9. zvečer. Nekateri so se vrnili že v noči, drugi pa šele proti jutru; seveda vsi vinjeni, kakor je v takih slučajih pač že navada. Tudi te vrste slučajji so pri vseh krdelih na dnevnem redu in pametni poveljniki jih skušajo odpraviti ali vsaj omejiti s primerno vzgojo in poukom.

Prekoračenje „retraite“ se smatra povsod za navaden prestopok zoper disciplino in ga kaznujejo vsi poveljniki v lastnem delokrogu. Uvidnejši poveljniki, ki ne opravljajo svoje službe samo mehanično, marveč se skušajo poglobiti v vojakovo

čuvstvovanje, se v prvem slučaju poslužijo samo ukora z dobrohotnim opominom, in uporabijo šele potem, ako je vse njihovo prizadevanje brezuspešno, strožje kazni. Visoko število kazni je slabo znamenje za disciplino pri krdelu in po tem barometru se presoja tudi zmožnost podrejenih poveljnikov krdel. Poveljnik 6. stotnije pa se je hotel izkazati z neprimerno strogostjo, katere uspeh pa je bil ravno nasproten. Ko so se vrnili vojaki, so jih takoj razorožili, jih vtaknili v preventivni zapor, stotnik je pa napisal dolgovezno ovadbo na garnizijsko sodišče zaradi odpovedi pokorščine, punta v njegovem oddelku, hujskanja k uporabi itd.

Clovek z normalnimi možgani bi mislil, da bo vojaško sodišče, uvidevši, da manjka vsak stvaren pogoj, iz katerega bi se sklepalo na ovadbi navedena zločina, poslalo ovadbo na višje poveljstvo z diskretno pripombo, da riba pri glavi smrdi, stotnika opozorilo na tiste določbe službovnika, ki mu dajejo pravico do disciplinarnega kaznovanja. V najslabšem slučaju bi pričakovali, da bo sodišče uvedlo temeljito preiskavo, poiskalo glavnega krivca in dognalo, če gre res za dogovorjeno stvar, končno pa upoštevalo tudi učinek zavžitega alkohola.

Ali tako modernizirani pri nas še nismo, pa bi bilo tudi zoper vse tradicije komisnega birokracija, ki pozna, seveda le na papirju, vedno le naprej! nikdar pa ne nazaj!, pa če bi bilo to še tako umestno in koristno. Garnizijsko sodišče je sodilo in izreklo sodbo, spričo katere odrevene človeku možgani in mu zastane kri po žilah!

Drakonska sodba se glasi:

Cetovodja 4 leta trdnjavske ječe; desetnik 4 leta trdnjavske ječe; poddesetnik 3 leta trdnjavske ječe; 17 pešcev vsak 2 leti in en novinec 9 mesecev težke ječe; skupaj torej

45 let in 9 mesecev ječe!

in ker bo moral vsak posameznik, kadar prestane kazen, odslužiti toliko let, kolikor znaša njegov zapor, se zviša skupna kazen na **93 let!**

Strašna kazen, nepojmljiva kazen za eno preteklo noč! Triindevdeset let za storjeno dejanje v pijanosti, ki je bil navaden disciplinarni prestop! 93 let! Zdi se, da je sodišče seštevalo, kakor seštevajo branjevec v svoji „straci“, ali kakor seštevajo mesar drobnico, ko jo žene pod nož! 93 let! Ali ti ne zastane, črnožolti patrijot, kri v žilah ob pogledu na ta prekrasni spomenik v terezijansko raševino odete boginje pravice!

Degradacija šarž se je izvršila na doslej navaden način ob navzočnosti vsega moštva na dvorišču vojašnice. Po vsakem odrezu zvezde je bataljonski trobentač zatrobil in menda ravno tolikokrat se je tudi zasmehljaval stotnik 6. stotnije, ki se je pa v tem trenutku že zavedal dalekosežnosti svojega čina in gotovo tudi svoje — zapečatene usode! Na višji ukaz je sledilo povelje polkovnega poveljstva, da se 6. stotnija razpusti in povsem nanovo sestavi iz moštva ostalih stotnij; da ne bo ostal kamen na kamnu, je premeščen tudi njen dosedanji poveljnik. V svrhu izpopolnitve 6. stotnije pride tudi nekaj mož od ljubljanskega bataljona v Celovec.

Zadeva je, kakor rečeno, polkovnemu poveljstvu in celemu častniškemu zboru 17. pešpolka silno neprijetna, ker opravičeno smatrajo, da je po zaslugi dotičnega stotnika ves polk takorekoč diskreditiran v avstrijskem militarističnem svetu. Dogodek pa tudi v resnici zasluži vso pozornost, dasi ima civilni državljani vse drugačne intese na njem, nego vojak po poklicu, ki ga presoja s svojega vidika. Če se je celo sicer tako zakrknjena vojaška uprava odločila za razpust in novo ustanovitev obstoječega krдела, potem je moralo biti že precej hudo — to kapira tudi civilna duša.

DNEVNE VESTI.

Cesarjeva bolezen. Naš sivolasi vladar je nekoliko obolel in jasno je, da se vsa avstrijska kakor tudi sploh evropska javnost zanima za bolezen avstrijskega cesarja. Osobito nam avstrijskim državljanom ni vseeno, je li vladar zdrav ali bolan in tudi najzakrknenejši revolucionar mora občutiti skrb v srcu za onega, ki stoji na čelu monarhije v tako visoki starosti in ki v dolgi dobi vladanja ni imel drugega za svoje narode kot iskreno ljubezen. In res, v vseh krogih vlada skrb, samo da je ta skrb utemeljena pri gotovih ljudeh iz čisto drugih motivov. Na dunajski borzi je po prvem poročilu o cesarjevi bolezni nastala panika. Kreditne akcije so padle za tri krone, delnice državnih železnic za osem, alpske montan in Škoda delnice za sedem kron. Ljubezen do cesarja temelji torej pri gotovih ljudeh zgolj v borznem kurzu. Skrb ne velja cesarjevi bolezni, ampak borzni trgovini. Vladarjeva usoda jih zanima samo v toliko, kolikor upliva na stanje delnic. In to so avstrijski patrijoti!

Nepotrjena izvolitev. Zastopnik kranjske trgovske in obrtniške zbornice v državnem železniškem svetu je že mnogo let ravnatelj Ivan Hribar, njegov namestnik pa je bivši predsednik trgovske in obrtniške zbornice Josip Lenarčič. Hribar je bil gotovo eden najmarljivejših članov državnega že-

lezniškega sveta in je v njem vedno energično zastopal kranjske železniške interese. Naravno je torej, da ga je trgovska in obrtniška zbornica tudi letos izvolila v državni železniški svet in Lenarčiča za njegovega namestnika, a zdaj vlada te volitve ni odobrila, nego je pozvala trgovsko in obrtniško zbornico, naj izvoli drugega zastopnika in njegovega namestnika. Da vlada izvolitev gosp. Hribarja ni potrdila, je vsekako zelo presenetljivo. O njegovih zmožnostih in o njegovi osebni integriteti seveda ni dvomov, preostajajo torej samo politični nagibi. Ker se je Hribar fiktivno popolnoma umaknil iz političnega življenja in se ga že štiri leta absolutno nič ne udeležuje, je čisto neumljivo, kaki politični razlogi naj bi bili odločili proti njegovi potrditvi. Preostaja torej samo, da ima Hribar kupčijske zveze s slovanskim jugom in da je bil preesednik „Slovanskega kluba“, ki je bil popolnoma nepolitično društvo in se tudi ni čisto nič vtikal v politične stvari, pa je bil zaradi preskrbovanja služb v Srbiji in Bolgariji razpuščen. To so tisti „panslavistične Umtriebe“, s katerimi vlada opravičuje nepotrditve Hribarja.

Slovensko petje popolnoma odpravljeno iz cerkva ljubljanske škofije. Ljubljanski škof je izdal odrebo, ki ima za podlago papežev ukaz glede cerkvene glasbe in cerkvenega petja. Najprej povdarja škof, da je v ljubljanski škofiji latinščina liturgični jezik in da se mora pred altarjem in tudi na koru vse latinsko peti. Ko je škof na ta način slovesno izgnal slovensko petje celo iz kora, pa dovoljuje, da se sme pri opraviilih, ki nimajo strogo liturgičnega značaja rabiti za petje tudi „domači jezik“. Godba ni prepovedana, a naj se ne upelje tam, kjer ni v navadi. Prepovedana pa so mehanično delujoča glasila, klavir, tamburica, kitara in harmonika. Godbe, ki igrajo na plehaste instrumente, so v cerkvi prepovedane in se naj tudi pri procesijah ne upeljejo, če pa so upeljene zaradi vojaštva ali drugega moštva, naj ne igrajo neprimernih skladb. Dvojezične maše, pri katerih se je doslej do ofertorija latinsko pelo, potem pa slovensko, so odpravljene — in se bo samo latinsko pelo. Te škofove odredbe so jako značilne. Da je škof še zadnje ostanke slovenskega jezika iz cerkve pognal, temu se pač nihče ne bo čudil, saj je tendenca vodstva katoliške cerkve, iztrebiti vse, kar ni latinsko in vzeti Slovanom ne samo starodavne navade, nego tudi najslovesnejše privilegije.

Promenadni koncert priredi tukajšnja godba prostovoljne požarne brambre danes zvečer ob 8. uri na glavnem trgu pod vodstvom kapelnika gospoda A. Pöschla s sledečim vspešnim: 1. Komzak: „Nadvojvoda Albreht“, koračnica; 2. E. Stolz: uvertura „Schützenfest“; 3. I. Gilbert: „Fräulein können Sie lingsrum tanzen?“, valček iz „Autolienchen“; 4. Smetana: koračnica iz opere „Prodana nevesta“; 5. Jenko: „Kje so moje rožice?“, pesem; 6. I. Thönig: „Anica“, polka; 7. . . . „Planinski valček“; 8. . . . „Burja“, koračnica.

Zlet Gorenjske sokolske župe se vrši letos dne 5. julija 1914 v Kranju, na kar že sedaj opozarjamo vsa cenj. društva.

Športni klub v Kranju. Prijatelji športa, ki so bili morda v okrožnici prezrti se vljudno vabijo na ustanovni občni zbor „Športnega kluba Kranj“, ki se vrši v torek, dne 28. aprila ob pol 9. uri zvečer v gostilni g. Mavrilij Mayrja. Vsi dobrodošli!

„Kranjska podružnica slov. plan. društva“ napravi v nedeljo, 3. majnika izlet na Grmado. Odhod iz Kranja z vlakom zjutraj ob 6. uri 44 minut do Medvod, od tam na Grmado, sestop v Škofjo Loko. Na Grmadi je ob tem času v cvetju „Daphne blagajana“. Torej ljubitelji narave in njenih krasot udeležite se velikoštevilno tega izleta. — Kranjska podružnica slov. plan. društva bo napravila v letošnji seziji več izletov, ki bodo vedno naznanjeni v časopisih.

Slovanska sokolska zveza. Dne 13. aprila se je vršila pod predsedstvom Scheinerja seja odbora Slovanske sokolske zveze na Dunaju, katere so se udeležili slovenski, hrvaški, srbski, češki in poljski delegati. Bolgari se seje niso udeležili. V tej seji je bilo sprejeto rusko Sokolstvo kot redni član Slovanske sokolske zveze. Na predlog srbskega delegata Živanovića, je odbor pozval bolgarske sokolske organizacije Junakov, da naj se zopet priključijo skupnemu sokolskemu delu. Odbor je sklepal nato še o raznih drugih nujnih in aktualnih vprašanjih.

Suffragetke v Kranju. Že nekaj časa se pritožujejo šolske deklice, da jim sošolke pomažejo predpasnike, bluže in krila z barvami, črnilom itd. Če ima kaka kako sovražno, si ohladi jezo na tak hudoben način. Ne moremo si kaj, da ne bi grajali tega početja. Občutna kazen v šoli in doma bi že spametovalo mlade hudomušnice.

Godba prostovoljne požarne brambre priredi v petek zjutraj dne 1. majnika ob 4 $\frac{1}{2}$ uri običajno budnico.

Prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Kranju priredi svoj običajni vsakoletni popoldanski izlet v nedeljo, dne 3. maja t. l. in sicer na Gaštev, spojen s koncertom tukajšnje godbe prostovoljne požarne brambre. Začetek ob 3 $\frac{1}{2}$ uri pop. Vstopnina za osebo 40 vin., za družino 1 K;

uniformirani člani vstopnine prosti. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Poleg lepega senčnatnega vrta in priznane dobre gostilne imamo še tretjo privlačno silo: našo dobro godbo, kar vse nam jamči, da bode ta prireditev dobro obiskana. Pokažimo tedaj našemu gasilnemu in reševalnemu društvu ter godbi svoje simpatije in pohitimo prihodnjo nedeljo popoldan vsi na Gaštev!

Iz deželnega odbora. Za avtomobilsko vožnjo po deželnih cestah se izdela poseben regulativ. Za redne vožnje s težjimi avtomobili nad 2000 kg bo plačevati tam, kjer se bo taka vožnja sploh dovoljevala, poseben letni prispevek v približnem iznosu $\frac{1}{2}$ do $\frac{3}{4}$ vinarja od tonskega kilometra. Avtomobili s težo nad 8000 kg s tovorom vred in oni z železnimi platišči sploh ne bodo pripuščeni na deželnih, okrajnih in občinskih cestah. Kjer je cesta široka le 4 metre ali manj, bo treba napraviti na stroške dotičnega avtomobilskega podjetja posebna izogibalšča in tudi potrebna ojačenja cestnih objektov bo moralo plačati podjetje. — Premovanje goveje živine se bo vršilo dne 11. v Bohinjski Bistrici, 14. v Zireh in 16. v Trziču. Za vsako teh premovanj se dovoli po 1000 kron kredita. — Dobava večjih transformatorjev za deželno elektrarno ob Završnici se odda tvrdki A. E. G. Union, manjše bo pa dobavila tvrdka Zabkar in Kastelic. — Konferenca sv. Antona Padovanskega na Viču dobi v karikativne svrhe 400 kron podpore. — Novemu gasilnemu društvu na Mlinem pri Bledu se dovoli ena tretjina podpore k ustanovnim stroškom v znesku 10.000 K. — Razpiše se mesto provizoričnega asistenta, oziroma znanstvenega pomočnika na kmetijsko-kemiškem preskuševališču v Ljubljani.

Za denar. Neštetokrat se je že dokazalo, da se za svitile kronice lahko kupi klerikalne stranke. Tako se je ravnokar zopet na podlagi listin in izpiskov iz knjig dokazalo, da je dobila dunajska krščansko-socijalna stranka od paroplovne družbe „Austro-Americana“ ogromno vsoto 400.000 kron. Ta postavka je v knjigah omenjene paroplovne družbe vpisana pod označbo „W.“ Ta črka se nanaša na barona Weichsglona, ki je bil ministerjalni svetnik v trgovinskem ministrstvu, ko je bil sedanji dunajski župan Weisskirchner trgovinski minster. Baron Weichsglon je imel, kakor znano, referat za ladjeplodne zadeve in je bil obenem desna roka dr. Weisskirchnerja. Kajti ko je dr. Weisskirchner odšel z ministrskega sedeža, mu je sledil tudi baron Weichs-Glon. In popolnoma jasno je, da je onih 400.000 kron dobila krščansko-socijalna stranka od Austro-Americane kot materialno nagrado za razne velike usluge, ki jih je Austro-Americani izkazal dr. Weisskirchner kot trgovinski minister.

Osebnosti. Anton Levec, c. kr. višjesodni svetnik v p. otvori v Kranju odvetniško pisarno.

Razpis učiteljskih služb. V kranjskem šolskem okraju se v stalno nameščenje s pričetkom šolskega leta 1914/15 razpisujejo naslednja učna mesta: 1. nadučiteljsko mesto na dvorazredni, začasno s tremi razredi opravljeni ljudski šoli v Selcih; 2. nadučiteljsko mesto na dva razreda razširjeni ljudski šoli v Mavčičah; 3. po eno učno mesto in voditeljsko mesto na enorazrednih ljudskih šolah pri sv. Ani pri Trziču, na Šenturski gori, v Podblici in v Zalemlogu (z učnim mestom v Zalemlogu je tudi združen ekskurendni pouk na Davči); 4. po eno učno mesto na dva razreda razširjenih ljudskih šolah v Mavčičah in na Olševku. Redno opremljene prošnje je predpisanim službenim potom vložiti pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Kranju do 28. maja 1914. Prosilci, ki v kranjski javni učiteljski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno zdravniškim izpričevalom dokazati, da so telesno popolnoma sposobni za šolsko službo.

Avtomobilna zveza Kranj—Kokra—Jezersko je zadnje čase zopet nesrečno zaspala. — Po njej žalujejo turisti in domačini, vesele se pa njeni dediči — izvoščeki. Bog daj, da bi jo kdo probudil iz spanja.

Društvo „Vrtnarska šola“ je na občnem zboru dne 7. m. v Škofji Loki izvolilo k že obstoječemu odboru še nadaljne tri svetovalce in dva pregledovalca računov, tako da tvorijo sedanji odbor, kot svetovalci gg: Burdyh Ervin, Škofja Loka, Flere Anton, Kamnik, Halada Marija, Škofja Loka, Herzmansky Franc, Ljubljana, Thaler Rafael, Škofja Loka; kot pregledovalci računov gg: Aparnik Franc, Kamnik, Caleri Franc, Trata, Dr. Podgornik Karl, Gorica, Plantarič Ignac, Škofja Loka. Poročilo o delovanju, dohodkih in izdatkih so udeleženci odobrili, na to pa se je kot letošnje darilo vršila med navzoče razdelitev cvetic v lončkih.

Splašeni konji. Dne 19. t. m. so se splašili vsled nekega avtomobila konji nekega prevoznika iz kokrške okolice na savskem mostu v Kranju. Voz, ki so ga konji vlekli in na katerem je bil naložen les, se je sredi mosta prevrnil in zadnji del voza se je čisto zdrobil in le sreča je bila, da se ni vozniku tudi kaj zgodilo. Dobil je pri tem le lahke poškodbe. Eden izmed konj se je strgal in je zdirjal proti postaji, kjer so ga prijeli.

Nenadoma zblaznel. Te dni je prišel 48letni posestnik vulgo Borštinar iz Besnice bosonog in

gologlav na železniško postajo v Kranju. Njegovo nespoštljivo obnašanje je kmalu vzbudilo pozornost, zato so ga siloma spravili proč. In dognalo se je, da je Borštinar blazen. Prepeljali so ga v blaznico.

Pregledovanje konj v kranjskem političnem okraju v letošnjem letu se bode vršilo po sledečem redu: Za sodni okraj Tržič: 15. maja ob 6. uri za občino Tržič in ob 8. uri zjutraj za občino Kovor; 16. maja ob 6. uri zjutraj za občino Križe; 18. maja ob 6. uri zjutraj za občino Sv. Katarina in ob 8. uri zjutraj za občino Sv. Ana in sicer za vse te občine v Tržiču na trgu pred kavarno. — Za sodni okraj Kranj: 19. maja ob 6. uri zjutraj za občino Smlednik; 20. in 22. maja vsakokrat ob 6. uri zjutraj za občino Cerklje; 23. maja ob 6. uri zjutraj za občino Hrastje in ob 8. uri zjutraj za občino Velestovo; 25. in 26. maja vsakokrat ob 6. uri zjutraj za občino Senčur; 27. in 28. maja vsakokrat ob 6. uri zjutraj za občino Predoslje in en del občine Preddvor; 29. maja ob isti uri za ostalo občino Preddvor. 30. maja ob 6. uri zjutraj za mestno občino Kranj in ob 11. uri dopoldne za občino Mavčiče; 2. junija ob 6. uri zjutraj za občino Naklo in ob 11. uri dopoldne za občino Voglje; 3. junija ob 6. uri zjutraj za občino Stražišče in ob 11. uri dopoldne za občino Sv. Jošt. Pregledovanje konj za cel sodni okraj Kranj se vrši na živinskem trgu v Kranju. — Za sodni okraj Škofja Loka: 4. junija ob 6. uri zjutraj za občino Škofja Loka, 5. in 6. junija vsakokrat ob 6. zjutraj za občino Stara Loka; 8. junija ob 6. uri zjutraj za občino Zminec, ob 11. uri dopoldne za občino Oslica; 9. junija ob 6. uri zjutraj za občino Poljane in ob 11. uri dopoldne za občino Javorje; 10. junija ob 6. uri zjutraj za občino Trata; 12. in 13. junija vsakokrat ob 6. uri zjutraj za občino Selca; 15. junija ob 6. uri zjutraj za občino Sora, ob 8. uri zjutraj za občino Železniki in ob 11. uri dopoldne za občino Sorica. Pregledovanje se vrši za cel okraj Škofja Loka na živinskem trgu v Škofji Loki. — Glede onih občin, za katere sta določena za pregledovanje konj dva dneva, bomo pozneje naznanili vasi, iz katerih je pripeljati konje prvi in iz katerih drugi dan. Konje je treba pripeljati natančno in ob določeni uri na kraj pregledovanja posamezno z uzo in je treba komisiji pokazati tudi h konjem spadajočo opremo za tovarne živali. Onim posestnikom, kojih konji od prepeljave pred pregledovalno komisijo niso oproščeni, pa bi svojih konj ne privedli ali ne pokazali opreme za tovarno živino, bi se po zakonu kaznovali z globo do 200 K, v slučaju neizpolnitve pa v zapor do največ enega meseca. Posestnikom konj, ki bodo spoznani s posestnikom, kojih konji od prepeljave pred pregledovalno komisijo niso oproščeni, pa bi svojih konj ne privedli ali ne pokazali opreme za tovarno živino, bi se po zakonu kaznovali z globo do 200 K, v slučaju neizpolnitve pa v zapor do največ enega meseca. Posestnikom konj, ki bodo spoznani s posestnikom, kojih konji od prepeljave pred pregledovalno komisijo niso oproščeni, pa bi svojih konj ne privedli ali ne pokazali opreme za tovarno živino, bi se po zakonu kaznovali z globo do 200 K, v slučaju neizpolnitve pa v zapor do največ enega meseca. Posestnikom konj, ki bodo spoznani s posestnikom, kojih konji od prepeljave pred pregledovalno komisijo niso oproščeni, pa bi svojih konj ne privedli ali ne pokazali opreme za tovarno živino, bi se po zakonu kaznovali z globo do 200 K, v slučaju neizpolnitve pa v zapor do največ enega meseca.

Čuki — tolovaji. Pretekli ponedeljek je napadla v Radomljah pri Kamniku tolpa desetih fantov, ki se s ponosom imenujejo Orli ali po domače čuki, troje fantov iz Preserij. Načelnik čukov je bil prvi pri napadu. Eden izmed preserskih fantov je bil nevarno poškodovan na glavi. Slučaj, ki jasno priča, kako gredo dr. Krekovi primojdševski nauki v klasje, je že naznanjen orožništvu.

Nesreča vsled splašenih konj. Ko je šel te dni 12letni posestnikov sin Friderik Seršen iz Golega iz šole domov, ga je na cesti pri Vodica podrl na tla par splašenih konj. Deček je zadobil pri tem težke notranje poškodbe.

Nesreča pri slamoreznici. Te dni je zlomila slamoreznica 14 letnemu posestnikovemu sinu Janezu Pečarju iz Dobrove desno roko. Pečar je moral iskati zdravniške pomoči v deželni bolnici v Ljubljani.

Požig. Pred nekaj dnevi okrog osme ure zvečer je izbruhnil ogenj v listnici posestnika Franceta Martina Novaka v Zajasovniku, občina Motnik v kamniškem okraju. Ogenj je najprej zapazil neki cestar, ki je šel slučajno mimo in ki je brž sklical sosede na pomoč. Domačinom in požarni brambi iz Trojan, ki je prihitela takoj na lice mesta se je posrečilo ogenj zadušiti, predno je napravil kako večjo škodo. Kakor se je dognalo, je zažgala neka umobolna ženska.

Zlobnost. V eni zadnjih noči so neznani storilci odnesli posestniku Francetu Jančarju iz Besnice več delov treh, pred kozolcem se nahajajočih poljedelskih voz. Zlikovci so omenjene dele pometali v neki potok, kjer so jih pozneje našli.

Svojo ljubico staršem odpeljal. Na Nemškem se je seznanila 17letna Rozalija Müller, hči Kristana in Neže Müller iz Bele peči, z zloglasnim Francetom Seinerjem, čevljarskim pomočnikom iz Kaindorfa na Štajerskem doma. Potikala sta se nekaj časa po svetu, dokler ni bil Seiner v Steinacku na Predalskem aretovan. Po sodnem posredovanju je prišla pa mati po dekleta in jo odvedla domu. Ko je bil Seiner prost, pojavil se je v Beli peči pri dekletovih starših, da bi mu ti dovolili dekleta poročiti. A njen oče ga je prav pošteno ozmerjal in mu pokazal duri. A obdolženec je bil do drugega dne skrit v hiši, ter je drugo jutro odšel. Za njim je šla pa tudi še tisti dan njegova ljubica. Mahnila sta jo proti Pontebi, kjer sta bila ustavljena. Seinerja so izročili v sodni zapor v

Dobre matere skrbe za to, da dobe njih malčki za večerjo redilna, okusna in dobra sladka jedila. Z malim trudom, malo denarjem in velikim uspehom se pripravljajo izvrstna sladka jedila iz dr. Oetkerjevega Pudding-praška. V okusu so različni, kakor: Vanilja, maline, mandelji, citriona, čokolada ter so malčkom skrajno priljubljena. Z enega zavoja pudding-praška à 15 vinarjev z dodatkom 1/2 litra mleka, 2 jajc in 5 dg sladkorja se pripravi izvrstno večerjo za 4—6 otrok. Ker se puding servira z sadnim sokom ali smetano, so isti še okusnejši in redilnejši.

72 26—4 D

Kranjski gori, dekleta pa odposlali domov. Seiner neče priznati, da je on dekleta pregovoril, da je šla za njim ter sta jo mislila mahitati na Italijansko. Sodišče je malopridneža obsodilo na 4 mesece težke ječe.

Ustanova za slepce. Pri ustanovi baron Karol Flödnigovi za slepe in pri ilirski ustanovi za slepe je z začetkom šolskega leta 1814/5 podeliti dve do tri mesta. Ustanove se uživajo v odgojilnici za slepe v Lincu, v kateri se šolski pouk prične dne 16. septembra t. l. Pravico do teh ustanov imajo na Kranjskem rojeni, ubogi, zapuščeni, slepi otroci obojega spola, posebno sirote, ki so zdravi in izobrazni ter so najmanj 7, toda ne več kot 14 let stari. Prošnje za podelitev ustanovnega mesta je potom dotičnega okrajnega glavarstva, oziroma po mestnem magistratu ljubljanskem do 15. maja t. l. le-sem podati; prošnjam je priložiti krstni in domovinski list, spričevalo o stavljenih kozah, ubožni list in zdravniško spričevalo o zdravju in izobraznosti dotičnega slepega prosilca.

Gozdni požar. Minuli teden se je razglasila vest po Kropi, da gori na Lazih. Hitro so se zbrali vsi možki skupaj ter pohiteli gasiti. Vzeli so s seboj sekire, motike in krampe. Bili so uverjeni, da bodo ogenj takoj pogasili, toda to se jim je posrečilo šele po preteku treh ur naporega dela. Kjer vode ni bilo blizu, so morali nanositi prst in zasekati preseke. Dokler ni bilo orožnikov in župana na lice mesta, je preskrbel vse potrebno gosp. Ivan Magušar za omejitev požara, ki se je z velikansko naglico širil. Poslali smo za pomoč v bližnjo vas, to je v Kamno gorico, toda čakali smo zastoj; najbrže se ondodnemu županu ni kaj posebno mudilo. Pri gašenju ognja je oviral mnogo močni veter, tako, da je zanašal ogenj in je včasih na večjih krajih naenkrat gorelo ter so bili gasilci večkrat v veliki nevarnosti. Vzrok požara je zažiganje hoste in listja, ki so ga bili porabili na Lazu, fik gozda.

Jesenški župnik Skubic je v četrtek, dne 16. aprila 1914 zapustil za vedno Jesenice. Od svojih ovčič je jemal slovo na velikonočni ponedeljek v „Katoliškem domu“. Privatno se je poslovil samo od Nemcev, kateri so mu bili kot rimsko-katoliškemu duhovniku vedno ljubši nego njegovi rojaki Slovenci. Njegov odhod je bil jako klavarn; izvzemši njegovih pristašev Nemcev in nekoliko starih Marijinih devic, se ni nihče od njega poslovil na kolodvoru. Ker je ta mož za Jesenice za vedno mrtev, se vzdržimo vsake nadaljne kritike. Kakor smo mu pri prihodu čestitali, tako mu tudi pri odhodu z Jesenic želimo srečno pot v Ribnico.

Taščo obstrelil. Predvčerajšnjem popoldne je v Ljubljani bivši strojnik Matija Katern ustrelil s ceste skozi okno proti svoji tašči Mariji Frank, ki stanuje na Žabjeku. Zadel jo je na levi roki tako težko, da so jo morali prepeljati v bolnišnico. Vzrok so rodbinske razmere. Katern je bil uslužben na Britofu pri Kranju. Izgubil pa je službo in njegova žena je prišla k svoji materi v Ljubljano. Ker pa se je Katern sprl s svojo ženo in taščo, je hotel ustreliti taščo. Streljal pa je s ceste, ker se ni upal v stanovanje. Dejanje je storil bržčas v hipni blaznosti. Da ni bil takrat normalen, se da sklepati že iz dejstva, da je Katern po izvršenem dejanju, tedaj, ko so ga že zasledovali, sam prišel v policijsko stražnico, mesto v bolnico, ter vprašal, je-li njegova tašča že mrtva ali še živi, nakar je bil seveda takoj aretiran in izročen deželnemu sodišču.

Tatvina. Posestniku Francu Černilcu iz Trstenika nad Kranjem se je ukradlo ob njegovi odsotnosti iz zaklenjene hiše 61 kron, žepna ura s srebrno verižico in zlati prstan. O storilcu manjka vsaka sled.

Ušel je čopasti kanarček (Harzer) danes, v soboto dopoldne. Kdor bi dobil o njem sled, naj to naznani upravnistvu našega lista.

Goljuf. 33letni oženjeni delavec Anton Jamnik je prišel v začetku februarja lanskega leta v predumno blagajno v Stari Loki, predstavil se je kot

posestnik Janez Jamnik iz Godešica in je prosil za štiristo kron posojila. V dokaz, da je res Janez Jamnik, je prinesel s seboj zemljiškoknjižni izpisek. Ker so bile informacije glede Janeza Jamnika ugodne, mu je blagajna izplačala znesek štiristo kron. Pozneje pa se je dognalo, da je Jamnik zlorabil ime svojega brata, da bi prišel do denarja. Orožništvo ga je aretiralo in ga izročilo okrajnemu sodišču v Škofji Loki.

Nenadna smrt. Na Veliki ponedeljek okrog pete ure zjutraj je zapustil 29letni tovarniški delavec na Savi Matija Korošec svojega tovariša, ki je z njim stanoval, češ, da gre obiskat svoje sorodnike v Ilirsko Bistrico. Nekaj minut nato je našel neki delavec Korošča mrtvega pod stopnjicami. Zdravnik, ki so ga takoj poklicali, je konstatiral, da je zadela Korošča srčna kap.

Turisti, pozor! Upravišтво meščanske korporacije v Kamniku naznanja, da je na njenih posestvih v Kamniški Bistrici prosto gibanje turistov iz gozdarskih in lovskih ozirov le na javnih in zaznamovanih potih dovoljeno in je tedaj poljubno šetanje po korporacijskih prostorih v Kamniški Bistrici tudi radi osebne varnosti strogo prepovedano. Ravno tako se tudi vnovič obiskovalce Kamniške Bistrice in Kamniških planin opozarja, da je trganje in ruvanje planinskih cvetlic in rastlin, valenje kamenja in skolovja v dolino, poškodovanje dreves in gozdnih rastlin, spuščanje psov v te krajine, kakor tudi vpitje za časa bivanja v teh pokrajinah strogo prepovedano in se bode proti vsakemu, ki bi se tem prepovedim ne pokoril, najstrožje postopalo. Vsak navedenih prestopkov kriv, se ima za to postavljenim zapriseženim korporacijskim organom pokoriti ter bi se v nasprotnem slučaju izpostavil največjim neprijetnostim.

Kmetijska podružnica v Begunjah na Gorenjskem, ima svoj občni zbor v nedeljo dne 26. t. m. dopoldne po prvi sv. maši v šoli. Spored: 1. Poročilo načelnika. 2. Volitve. 3. Slučajnosti.

Kranjska gora. Pri nas imamo župnika, ki nam napravi vsak večji praznik kakšno zabavo. On pač misli, da bo ustrahoval Kranjskogorce tako, da bodo vsi do zadnjega zlezli pod farško suknjo. Pa zelo se moti možakar, ker Kranjskogorci so sicer dobri ljudje, ampak v kozji rog jih pa ni mogoče tako lahko in hitro ugnati. To ga zelo jezi, ker vidi, da se mu ovčice vedno bolj izneverjajo. Neko nedeljo meseca sušca t. l. se je sprivil nad mladeniče, ki so stali v cerkvi v ozadju po stopnjicah, kakor je že stara navada. Zapovedal jim je, naj zapuste stopnjice. Mladeniči pa niso zapustili samo stopnjic, ampak tudi cerkev, in ker je bilo to ravno pred začetkom maše, so odvrnili še druge mlade ljudi od cerkvenega obiska in so šli potem skupno v bližnjo gostilno, kjer so se prav dobro zabavali, župnik pa je zaklenil vrata za njimi. Dobiček pri tem je imel gostilničar, ki ga župnik najbolj črta. Na dan vstajenja, na Veliko soboto, pa je imel ta možakar zopet smolo, ker ni mogel nikogar dobiti, ki bi nosil bandero. V ponedeljek po Veliki noči pa je ozmerjal Kranjskogorce na prižnici v podružnični cerkvi Podkoren; dejal je: „Ljubi moji Podkorenci! Jaz vam bom pomagal, da povečate cerkev Podkoren, da se prenese Božji grob in velike zastave kranjskogorske farne cerkve v podružnico Podkoren, ker v Kranjski gori so sami liberalci in socijalni demokratje, oni naj sami ostanejo.“ Tako seje ta božji namestnik namesto ljubezni sovraštvo med farane in hujska eno vas proti drugi. Nam je končno pač vseeno, kam on hodi maševat in pripovedovat svoje neslanosti, saj ga večina faranov sploh ne smatra za normalnega. Ne bomo pa mirno gledali, da bo razpolagal ta srboritnež s stvarmi, ki smo jih mi nabavili in jih moramo tudi sami vzdrževati, ker on ni prispeval niti vinarja. Samopašnosti in zabavljanja smo že do grla siti in čas bi bil, da se ga ukroti, če ne z lepo pa z grdo.

Sacher-kolač. Rahlo se vmeša 14 dkg sirovega masla, pridene se polagoma 3 rumenjake in eno celo jajce ter obenem 14 dkg sladkorja po žlicah. Dalje se doda 2 žlici ruma, 5—6 žlic mleka in 23 dkg moke. To vse se dobro premesi ter se doda, kadar je testo godno 1 zavoju dr. Oetkerja praška za peko. To vse se premesi še enkrat, vzdigne se kolač v s sirovim maslom dobro namazano posodo ter se ga peče pri zmerni vročini. Kadar se ohladi se ga polije s čokolado.

Razširjajte naš list!

Književnost.

Narodue pesmi za mladino. Zbral in uredil Janko Žirovnik. Založilo „Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta“. V Ljubljani 1914. Cena 20 vinarjev. — V zbirki je dvajset najlepših in najpriljubljenejših narodnih pesmi, kakor „Gozdič je že zelen“, „Škrjanček poje, žvrgoli“, „Rasti, rasti, rožmarin“, „Stoji, stoji tam Beligrad“ itd. Pesmi so prav lahko ton harmonizirane in bodo v vsakem oziru ustrezale svojemu namenu, zato Žirovnikovo zbirko prav toplo priporočamo.

Knjižnica „Slov. Ilustrovanega Tednika“. Izdajateljstvo „Slovenskega Ilustrovanega Tednika“ začne izdajati eleganto knjižnico, ki bo prinašala zares dobre, zanimive izvirne novele, povesti, humoreske ter tudi skrbne prevode leposlovnih in poučnih del pisanih v okusni in vsakomur dostopni obliki. Knjižnica prinese v I. zvezku: Radoslava Murnika lovske povesti in humoreske pod naslovom „Lovsky bajke in povesti“. V II. zvezku pa Milana Puglja novele in povesti: Mimo ciljev“. — Za nadaljnje zveze so pripravljene sledeči rokopisi: Znameniti, veleznani Sienkiewicz zgodovinski roman „Na Polju slave“ v lepem, čistem prevodu, ki sta ga oskrbela dva slovenska pisatelja. Kdo ne pozna znamenitih Sienkiewiczovih romanov?! Roman xx „Na poslju slave“ je eden izmed njegovih najboljših del ter se lahko meri z romani „Z ognjem in mečem“, „Rodbina Polaneških“ i. dr. Za knjižnico so izročili rokopise svojih izvirnih del: Etbin Kristan knjigo „Pred novim poglavjem“. — Cvetko Golar idile, povesti in novelete pod skupnim naslovom „Kmečke povesti“. Vladimir Levstik je zbral najlepše, najznamenitejše, svetovnoznane „Ruske pravljice in pripovedke“. Oton Zupančič prevaja veleznanimi v fini roman „Četrtek“ spisal G. K. Chesterton. „Knjižnica Slovenskega Ilustrovanega Tednika“ ima že deloma pripravljena, deloma pa obljubljena leposlovna dela — romane, novele, pravljice in pripovedke iz peresa Frana Govekarja, Josipa Kostanjevca, dr. Iv. Laha, Manice Komanove i. dr. Pa tudi poučni del ne zastane za leposlovnim. Slovenski ameriški pisatelj L. Toman, ki je bil 26 let v Združenih državah, je izročil svoj veleznanimi, za vsakogar, zlasti pa za tiste, ki hočejo v Ameriko — zelo poučni popis socijalnih (delavskih) razmer sploh in s posebnim ozirom na slovenske kolonije v Združenih državah v Ameriki. — Ker Slovence Balkan ne le zanima, temveč so se začeli že tja naseljevati, izide v knjižici popis novoosvojenega Balkana. Za odraslo mladino je pripravljen spis, ki ga bo pa s pridom in zanimanjem čital tudi v nazorih dozorel mož in za bodočnost svojih otrok vneta žena — slovitega angleškega pisatelja Swetta Mardena „Volja in uspeh“. Knjige bodo vse elegantno v platno vezane, in bodo tako po ceni, da stane navadno že sama vezava toliko, kolikor znaša kupna cena posameznih zvezkov knjižnice. — Vabimo vse prijatelje dobrega, zanimivega čtiva, da se naročijo na „Knjižnico Slovenskega Ilustrovanega Tednika“. Prvi letnik bo obsegal 5 elegantno vezanih knjig vsaka po 10 do 12 tiskanih pol (160 do 190 strani) v obliki male osmerke (širokost 13 cm in visokost 18 cm), ter stane vseh 5 knjig 8 K, ki se lahko plačajo ali vseh 8 K takoj, ali polovica, ko izide tretji zvezek, v začetku maja t. l. Posamezni zvezki se tudi lahko naroče ter stanejo v upravnistvu „Slovenskega Ilustrovanega Tednika“ (s poštnino vred) in po knjigarnah 2-50 K.

Matevžek, dvigni v torek pismo na označenem mestu. — Rudi.

Dr. E. Globočnik
išče oženjenega starejšega
paznika
za svojo vilo v Kokri.
Oglasila se sprejemajo dopoldne v Hlebševi hiši.

SINGER
šivalni stroji so ne-
prekosljivi
v trajnosti
in vsestranski
uporabi.

SINGER
šivalne stroje dobite
samo v naših
prodajalnah z
„S“ izveskom.

SINGER Co., delniška družba šivalnih strojev
Kranj, Glavni trg št. 119.

Odda se takoj
stanovanje
obstoječe iz 3 sob, kuhinje in pritliklinami.
Podatki pri upravnistvu tega lista.

Loterijske številke:						
Dunaj	11. aprila	52	82	88	67	14
Brno	15. „	22	40	74	10	32
Gradec	15. „	55	4	24	6	38
Inomost	15. „	15	36	11	40	5
Lvov	22. „	46	1	48	60	62
Praga	22. „	4	2	29	62	14
Trst	22. „	22	72	50	89	33

Pisarna za urejevanje splošnih gospodarskih zadev
J. Rozman :: Kranj

I. Denarni promet: Izposlovanje posojil v vseh oblikah. — Prevzem kapitalij in njih pupilarno-varno nalaganje. — Ranžiranje insolvent. — Eskont menic. — Nakup in prodaja državnih vrednostnih papirjev. — Izdaja uradnih borznih kurzov.

II. Informacijske zadeve: Izdaja trgovskih in obrtnih informacij ter naslovov dobaviteljev in odjemalcev za vse blagovne stroke.

III. Izterjevanje terjatev: Izterjevanje trgovskih in obrtnih terjatev. — Inkaso menic.

IV. Promet z nepremičninami in podjetji: Posredovanje pri nakupu, prodaji in zamenjavi nepremičnin, industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij.

V. Tehnično-komercijelne zadeve: Nakup in prodaja industrijskih, obrtnih in poljedelskih strojev vseh sistemov. — Oprema celih delavnic. — Instalacije. — Načrti in proračuni.

VI. Strokovni nasveti v vseh navedenih zadevah. Strogo stvarno poslovanje. — Prospekti na razpolago. 120 52—35

Lastni dom
registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo
v Tržiču na Gorenjskem
vabi svoje zadružnike na
IX. redni občni zbor
ki se bo vršil
v nedeljo, 3. majnika t. l. ob 11. uri dopoldan
v gostilni pri „Slugi“ v Tržiču.

DNEVNI RED: 90

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za VIII. upravno leto 1913.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Podelitev odveze načelstvu.
5. Volitev članov v načelstvo in nadzorstvo. (§§ 29 in 43).
6. Slučajnosti. (§ 59).

Op. Ako ta občni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši drugi občni zbor ob pol 12. predpold. istega dne (§ 60).
V Tržiču, 21. aprila 1914. **Načelstvo.**

Išče se 73—5
stanovanje
v sredini mesta obstoječe iz
treh sob s pritiklino.
Ponudbe na upravnistvo tega lista.

Preselitev brivnice.

Slavnemu občinstvu iz mesta in dežele uljudno naznanjam, da sem se preselil

v hišo g. V. Belca
nasproti Merkurja.

V novih prostorih sem otvoril popolnoma na novo urejeno **higijenično brivnico** ter imam v zalogi vsa toatelna in kosmetična sredstva, kakor ženske kite, podlage, mrežice itd.

Priporočujoč se za obilen poset z odličnim spoštovanjem

J. Šimunac
brivec v Kranju.

Obenem naznanjam, da sem opustil brivnico na Glavnem trgu.

83 3—2 **Več parcel t. j. njiv in gozdov, ležečih v Brezji in Vojvodnem gozdu se takoj proda iz proste roke.**
Pojasnila daje Pisarna za urejevanje splošnih gospodarskih zadev J. Rozman, Kranj.

„ZENIT“

Najboljše in najcenejše strešno krilo je

asbestni škrlilj „ZENIT“

Izključna zaloga za Gorenjsko

Franc Dolenz, Kranj

Trgovina s špecerijo in deželnimi pridelki.

Zaloga
đalmatinskega Portland-cementa.

"U.K." ČAJÍ
London

so
svefornoslavni!

Glavna zaloga pri Peter Majdiču
Merkur, in Franc Dolenzu v Kranju.

164 20-17

Ceniki na zahtevo zastoj.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta št. 15

priporoča svoje najbolj priznane šivalne
stroje za pletenje (Strickmaschinen) in
pisalne stroje.

79 26-3

Lovro Rebolj v Kranju

Glavni trg

20 52-15

Trgovina z moško obleko. — Prodaja raznega sukna in štofov
za moške obleke. — Ravno tam lastna delavnica za obleke,
ki se po naročilu dobro, ceno in nujno izgotove.

Kokriško predmestje

v lastni hiši zaloga šivalnih strojev in potrebščin. Ravno tam
gostilna, kjer točim najboljša vina in pivo ter postrežem
vedno z dobrimi gorkimi in mrzlimi jedili.

Imam tudi obrt za nakup in prodajo posestev in zemljišč.

Spominjajte se Ciril-Metodove družbe!

Zobozdravniški in zobotehnični atelje

dr. Edv. Globočnik

okrožni zdravnik in zobozdravnik in

Fr. Holz hacker

konc. zobotehnik

v Kranju

52-17

v Hlebšovi hiši, nasproti rotovža,
je slavnemu občinstvu vsak delavni
dan od 8. ure zjutraj do 5. ure po-
poldne in ob nedeljah od pol 8. ure
zjutraj do 11. ure dopoldne, izven ve-
likih praznikov na razpolago.

16 52-17

Edina trgovina
delikates
v Kranju!

Zdravko Krajnc

trgovec s špecerijami
in deželimi pridelki
v Kranju

Kavarna in
zajtrkovalnica.

Kam pa prijatelj? —
V kavarno „Zvezda“
Kaj je tam? —

Velik zračni lokal tik parka,
bilijarda na razpolago,
z izvrstnimi delikatesami in specialitetami: ti postrežejo točno
za mal denar ob vsakem času, obenem se naslajaš ob divnih
zvokih svetovnoznane **Paganinijevega orkestra**.
Na Slovenskem ne dobiš kaj podobnega.
Bravo, dovoli da te spremim.
Ravno tega sem si zaželel.

Spomlad!

Najstarejša
trgovina

Ferd. Sajovic
v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)

priporoča za

pomladansko sezijo

svojo bogato zalogo najnovejšega blaga za ženske in moške
obleke, kakor tudi vsega drugega manufakturnega blaga

Svilnati robci najnovejših vzorcev.

3 52-17

Spomlad!

Cement, traverze,

80-3

vodovodne cevi, žičnate ograje in druge stav-
binske potrebščine priporoča po zelo nizkih cenah

Veletrgovina „MERKUR“ Peter Majdič **Kranj**

Prodaja Tomaževe žlindre
in drugih umetnih gnojil.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

10 52—17

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

9—17

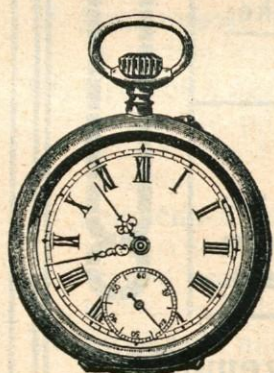
Najbolje in najceneje se kupi pri trdki
RUDOLF RUS preje
H. SUTTNER

v Kranju (poleg lekarne)

Ustanovljeno leta 1885.

Prva in največja zaloga
ur, zlatnine in srebrnine.

Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Strogo solidna in poštena postrežba.

M. RANT :: KRANJ

trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki

Trbovljski in češki premog.

8 52—17 **Otroški vozički**

radi opustitve po zelo znižanih cenah.

Razna vrtna in poljska semena.

Modni salon

68—6

A. Adamič - Kranj

Podružnica v hiši g. M. Mayr

naznanja častitim damam, da je došla ravnokar **velika izbira**
najmodernejših

dunajskih in pariških modelov

in se bodo isti prodajali dokler kaj zaloge radi pomanjkanja pro-
storov po zelo ugodni ceni. — Velika izbira krasnega nakitja.
Prepričajte se v konkurenčnih cenah predno si nabavite. — Žalni
klobuki vedno v zalogi.

Popravila se točno in ceno izvršujejo.

CYCLES
KINTA
K.C.L.

**Zahtevajte
cenik.**

KINTA-KOLESA

so splošno priljubljeni, ker so nedosežni v
teku in trpežnosti. Blagovolite si jih ogledati
pri trdki

KARL ČAMERNIK & Ko.

Špecialna trgovina s kolesi, motorji,
avtomobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica in garaža.

7—16 **LJUBLJANA**

samo Dunajska cesta 9—12

Kreditno društvo v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

6—17

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po

4³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Uradne ure so vsak delavnik od 9.—12. dopoldne.